

דין וחשבון של ועד הלשון העברית

(מרים — מאי 1936, אדר — סיון תרצ"ו)

15. הועדות המקצועיות

הועדה למונחי־ההדרוק (ירושלים) גמרה את סדור החומר לתורת הצורות ולתחביר, שמעה את דעתם של חברי־הועדה בתל־אביב שנתאמפו כדי לדון בהצעות, דנה בהערות שנתקבלו מאת כמה מחברי הועד ומאת מומחים מחוצה לו, — ואחרי סיכום החומר על ידי המזכירות הוא מתפרסם בחוברת הזאת. הועדה עוסקת עכשו ברשימת מונחי הפונטיקה, הכוללת לפי שעה 210 מונחים. בתור חבר נוסף לועדה הוזמן ד"ר מ. ברפמן, מומחה לשאלות הפונטיקה. מונחים אלה ישמשו נושא לדיון הועדה גם במשך החדשים הבאים.

הועדה למונחי־השירה (ירושלים) גמרה את עבודתה: 250 מונחים. החומר נשלח ל־12 מחברי הועד ולאחר הסופרים שמחוץ לועד לעיון, ואחרי שנתקבלו התשובות הובאו ההערות והתיקונים לפני הועדה. הרשימה סוכמה בהחלט והריהי מתפרסמת בחוברת הזאת.

הועדה למונחי המתמטיקה (ירושלים) עסקה בקביעת מונחים לחשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי. בחנה את המונחים למתמטיקה גבוהה (על פי הסיכום שהומצא על ידי הפרופ' א. פרנקל, בחוספת הערות והוספות של ה' יחיאל גרינפלד), שהוצעו על ידי הועדה המיוחדת למתמטיקה גבוהה שהיתה קיימת לפני שנים, בדקה את המונחים שהוצעו על ידי ד"ר י. אמירה בתרגומו העברי של חוברת י. ליצמן „משפט פיתגורס“. כמו כן בדקה הועדה חלק מן מונחי המתמטיקה לצרכי בתי הספר, אשר נתפרסמו ב„לשוננו“ יכרך ה' חוברת ג'—ד'. הובאו לעיני הועדה מונחים בתורת הפונקציות, שהוצעו על ידי חבר הועדה ה' י. לדיזנסקי.

הועדה למונחי הכלכלה (ירושלים) נמרה את הדיון בהצעות למונחי כלכלה שהומצאו לה על ידי הד"ר צ'נצ'יגר (חיפה). הרשימה מכילה כ-180 מונחים, אשר יתפרסמו בקרוב בצורה שיוחלט עליה על ידי הנשיאות.

הועדה למונחי הרפואה (ירושלים) נוסדה בתקופת החשבון. חבריה: ד"ר שמעון אינהורן, ד"ר פ. אפרתי, ד"ר הילפרין, פרופ' נ. ה. טורטשינר, ד"ר ש. טרניחובסקי, ד"ר פיגנבוים וד"ר י. ל. רוקח. הועדה נמלה על עצמה את התפקיד להכין מלון שמושי לעניני רפואה. החומר שהומצא על ידי ד"ר פ. אפרתי הובא לדיון בישיבות הועדה. כמו כן נתפרסם מטעם הועדה חוזר מיוחד למעכרות הרפואיות החשובות בארץ, שבו נתבקשו להמציא לעודה את החומר הדרוש לעבודתה. הועדה התאספה פעמים, אולם מסכת המצב המיוחד אין לה עדיין היכולת להתמיד בעבודתה.

הועדה למונחי התיאטרון (ירושלים). נוסדה באופן מוחלט רק כחדש יוני. אולם בתקופת החשבון ההלה המזכירות המדעית לעסוק בהכנות לפעולתה וברכוז חומר.

הועדה למונחי הרדיו (ירושלים). חבריה: ד"ר ז. בן-חיים, פרופ' נ. ה. טורטשינר והד"ר ש. סטבורסקי. הועדה קבעה קשרים עם מנהל התכנית העברית של תחנת הרדיו הארץ ישראלי מר א. לובראני וקבלה לעיון את החומר הלוועזי שבידי התחנה. — הפרופ' נ. ה. טורטשינר והמזכיר עברו על רשימת מונחים לרדיו לצרכי הספר לעניני הרדיו, הוצא לאור בהוצאת ראובן בס ירושלים.

מונחים לניאולוגיה. המזכירות המדעית בירושלים קבלה הצעה למונחים ניאולוגיים מאת הד"ר מאיר הלל בן שמאי (מיזלר), והיא החלת לטפל בה בתקופת החשבון, אולם כיון שעיקר הפעולה נעשה בחדשים יוני-יולי יובא הדבר כדו"ח הבא.

הועדה לשפור הלשון (תל אביב) התאספה בקביעות ודנה בחומר המתפרסם מדי שבוע במדור "לשונונו לעם" וכמו כן השיבה תשובות לשואלים בעניני לשון בלשכת המניף של ועד הלשון בתל אביב.

הועדה למונחי החשמל (תל אביב) סיימה את פעולתה בהכנת החלק השני של המלון למונחי החשמל: חמרים להתקנה חשמלית, שנמסר לדפוס.

הועדה למונחי ההתעמלות (תל אביב) סיימה את פעולתה. המלון יתפרסם

כתרגום לגרמנית, אנגלית ופולנית לשם ספוק צרכיהן של האגודות לתרבות הגוף בארץ ובגולה. למלון תצורפנה תמונות.

הועדה למונחי זואולוגיה (תל אביב) הכינה לרפום את רשימת הדגים אשר התפרסם בתורת חוכרת מיוחדת כתוספת ציורים. בישיבותיה הקרובות תקסוק הועדה בקביעת מונחים לדו-חיים. בתור חבר נוסף לועדה זו נבחר ה' ח. סנדלרסון.

הועדה למונחי המכונות (תל אביב), שחבריה הם: יש"י אדלר, כוננוב (בי"כ אנדרי), ד"ר א. ברוך, א. ויונסקי ופ. שינברג (בי"כ אגודת המהנדסים והאדריכלים), דנה במונחי המכונות לפי מלון שלומך-אולדנברג.

הועדה למונחי הפיסיקה (תל אביב) שחבריה הם: ד"ר א. ברוך, י. גרינפלד, א. ויונסקי, מ. ויניק, ד"ר סמבורסקי, ו. רוזנפלד (בי"כ אגודת הכימאים), עסקה בקביעת מונחים לפיסיקה לפי רשימה מיוחדת שהומצאה לה על ידי האוניברסיטה העברית בירושלים לצרכיה. בתור כא כח אגוד הכימאים השתתף בוועדה ה' ש. רוזנפלד.

הועדה להוצאת מהדורה מתוקנת של המלון למונחי המכניקה (תל-הכיב), חבריה: י. גרינפלד, י. ספיר, ל. פזנר, דוד שמעוניוביץ, נ. שפרהים ומ. פלרשטיין, בי"כ אגודת המהנדסים והאדריכלים. המשיכה את עבודתה בתקופת החשבון.

הועדה למונחים במדעי התכניקה (חיפה) קבעה את תכניתה וחלקה את עבודת ההכנה בין חבריה. חבר הועדה ה' סעדיה גולדברג קבל על עצמו את רכזו המונחים שכבר נתפרסמו בזמנים בהוצאת התכניון העברי בחיפה, בספריהם ורשימותיהם של מוריו ובמקומות אחרים. חבר הועדה ה' ש. קפלנסקי קבל על עצמו לאסוף את המונחים הכלולים בחומר הפנימי של התכניון.

§ 2 פרסומי-הועד

יצאו לאור:

- (1) "לשוננו" חוכרת א' סכך א'. מהדורה שניה.
- (2) לוח מצויר למונחי הלכשה והנעלה, שנקבעו על ידי ועד הלשון. יצא בהשתתפות הועד על ידי האיגוד להשליטת העברית.

נמצאים בדפוס:

- (1) מלון למונחי הגרפיקה, הצעת מ. נרקיס. נדפס כחלקו ב„לשוננו“.
- (3) מלון לעבודות חשמל: חמרים להתקנה חשמלית ב.

עומדים להמסר לדפוס:

- (1) מלון למונחי ההתעמלות.
- (2) מלון למונחי התכניקה, מהדורה מתוקנת בתוספת תרגום לגרמנית, צרפתית ואנגלית ובצרוף מפתחות.
- (3) מחקרים לשוניים: כרך ב. הכתבות הכנעניות. מסודרות ומפורשות על ידי פרופ' נ. סלושץ.
- (4) לוח מצויר של חלקי בשר הבהמה לשימוש האימיליום.
- (5) לוח מצויר של שמות הדגים.

§35 הכנת החומר למלון האקדמי

העבודה נעשתה בתקופת החשבון על ידי עובד מדעי אחד: הר"ר א. פורת אשר עבר על ספרות תקופת ההשכלה ורשם את חידושי הלשון של סופרי תקופה זו. בקשר עם עבודתו זו הוא חיבר גם מאמר מיתודולוגי על דרכי הלכסיקוגרפיה העברית המתפרסם בחוברת זו.

§48 העובדים המדעיים

שני העובדים המדעיים ד"ר ז. בן-חיים (ירושלים) וה' ש. ייבין (תל אביב) נענו כרגיל לפונים אל לשכות הועד ככל הנוגע לענייני-לשון. הם נפגשו עם חברי הועד, הועדות והנשיאות והתייעצו עמהם בשאלות העבודה המדעית של הועד. מלבד זה באו בקשרים עם אנשים מהוץ לועד ולועדות בדבר השנת החומר הדרוש לועדות בעבודתן. ד"ר ז. בן-חיים עור גם בהגהת גליונות המלון לגרפיקה לפני המסר לדפוס:

§5 הלשכה המרכזית

הלשכה המרכזית ומנהלה עסקו בהגשמת תכניותיו של ועד הלשון, ברכוז החומר הדרוש, בהוצאת כתבי הועד לאור, בארגון ההחתמה על „לשוננו“ והפצת המלונים, במשא ובמתן עם מוסדות ויחידים לשם הפצה רחבה של המונחים

היוצאים מועד הלשון, בסדר עניני התקציב של ועד הלשון ובהנהלת עניני חברת „אמוני הלשון העברית“, התומכת בו.

בחדשי הרו"ח נעשה חוזה נוסף עם הוצאת „דביר“ בדבר הפצת כתבי הועד כתנאים מיוחדים בין מוסדות תרבות ובתי ספר. נשלחו חוזרים מיוחדים לבתי הספר בארץ ובחו"ל ולהסתדרויות הציוניות בארצות שונות.

נקבעה תכנית לפעולה משותפת עם מחלקת החרבות שעל יד הועד הלאומי. כמו כן הוכנה תכנית עבודה מורחבת לשנת תרצ"ז.

נעשו מעשים להגדלת אוסף הספרים השמושיים במקצוע הכלשנות שעל יד הלשכה הראשית.

לכמה מוסדות תרבותיים שאין ידם משנת לרכוש את כתבי הועד נשלחו הכתבים חנם.

היתה חליפת מכתבים פעילה בעניני הועדות, מערכת „לשוננו“, הפצת כתבי הועד, פרסום פעולתו וגבית תרומות החברים.

הלשכה פנתה במכתבים אל מוסדות ועסקני-צבור ועוררה אותם לפעולה למען חברת „אמוני הלשון העברית“.

סיכומים חדשים של עבודת הועד נשלחו בכל חודש לחברי הועד הפועל בירושלים ובתל אביב ולהנהלת מוסד ביאליק שעל יד הסוכנות היהודית לא"י.

נעשו הכנות לאספה השנתית של הועד, שתאסף לאחר אשר תשקוט הארץ.

לשכת הועד והמוכירות המדעית עברו לדירה מרכזית (רחוב בן יהודה סול מועדון „מנורה“). על יד הלשכה סודר מחסן מרכזי של כתבי הועד.